

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE *PARTICIPACIÓ CIUTADANA. EL COMPROMÍS AMB LA VIDA PÚBLICA*, DE FRANCISCO DE LA TORRE

Palau del Parlament, 1 d'abril de 2008

Moltes gràcies. Voldria començar aquesta intervenció, en primer lloc –em fa l'efecte que és no solament de justícia, sinó de sentit comú–, agraint a la Fundació Lluís Carulla i a la Càtedra Lideratges i Governança Democràtica d'ESADE, i també a l'autor, el fet de tenir avui la possibilitat de gaudir d'aquest document, d'aquest llibre, d'aquesta reflexió, d'aquests nous conceptes que hi ha aquí, alguns dels quals, sincerament, penso que ens seran molt útils.

De fet, hem pogut escoltar moltes intervencions, intervencions d'interès, moltes reflexions que s'han de tenir en compte, i m'agradaria, si m'ho permeten, afegir-ne alguna més. Intentaré no allargar-me gaire, però sí que em fa l'efecte que alguna cosa és imprescindible dir, i a més a més quan hi ha hagut interpel·lacions molt directes.

En una democràcia, cultivar i promoure la participació política de la ciutadania no és només necessari; és imprescindible. I disculpin la reiteració, però és que ho és. El bon funcionament del sistema democràtic, el bon funcionament del país, en depèn, i en depèn justament per preservar la democràcia dels seus vicis, en depèn perquè els mecanismes del sistema democràtic responguin a les necessitats del país, de la gent, i no a les lògiques tancades dels mateixos mecanismes democràtics.

I, com repeteixo sovint, no parlo només o no em refereixo només al fet que voti molta gent quan hi ha eleccions, que és positiu, però no n'hi ha prou. És fonamental millorar també la qualitat de la participació, millorar la cultura política del país. Anant a votar cada quatre anys –de fet anem a votar cada any, perquè cada any hi ha unes eleccions diferents, però, vaja, anant a votar cada quatre anys– no n'hi ha prou. Cal que la ciutadania sigui una ciutadania informada, crítica i participativa.

I aquí deixin-me fer una referència, que en tot cas ja ve a ser una primera resposta a la doctora Virós. Un dels plantejaments que ens vam fer des que vaig assumir la presidència del Parlament era intentar obrir el Parlament. Intentar obrir-lo, i això ho podíem fer de moltes maneres, però intentar obrir-lo també d'una manera vinculada estrictament i directament al concepte de participació, al concepte d'implicació.

Amb les noves tecnologies treballem en diversos àmbits..., però hem començat un programa nou, i és un programa que va directe al gra, és un programa que va a les escoles. És una campanya que en diem "I+P" –recordant l'R+D, la recerca i el desenvolupament, en aquest cas "I+P" significa implicació i participació–, a partir de la qual el president del Parlament visita cada setmana que no hi ha ple una escola i un institut del país. Fem la reunió amb el consell escolar i faig una conferència als alumnes. Depèn del lloc, però, vaja, en principi intentem adaptar-ho. Als més petits, als de primària, els expliquem un conte, un conte fet exprés en què una noia torna del futur perquè resulta que hi ha un virus que ataca la democràcia del futur, un virus que es cultiva ara, i es cultiva ara, justament, perquè la gent no està informada i no participa. Bé, això, que és un conte que la canalla escolta amb molt d'interès i amb què fem un repàs per la història del Parlament, després dóna peu a preguntes que ells preparen i treballen amb els seus professors i els seus mestres i que de vegades donen peu a uns debats de què jo quedo absolutament meravellat per la capacitat que tenen els infants, adolescents i joves del nostre país d'anàlisi i per fer determinades aportacions. Bé, després fem una visita a l'escola i coneixem una mica el que fan. En definitiva, no té més... Bé, sí, té molta importància, perquè, realment, representa fer un esforç molt important.

Ho explico perquè, lligat a això, també vam parlar del fet que en la segona fase d'aquest projecte ho haurien de fer els diputats; que ho facin directament els diputats, és clar que sí. I jo espero que no tinguem cap problema perquè ho facin els diputats, que hi haurà molts diputats i diputades voluntaris que ho faran i que no es barallaran, perquè, és clar, no podran anar sis diputats a cada escola. Si fem allò de "grups parlamentaris, tots", no. És el Parlament de Catalunya, que ha d'anar a l'escola, en aquest cas representat per dos o tres diputats que

voluntàriament ho puguin fer. Tenim prevista la segona fase, i jo tinc la confiança i l'esperança que això continuarà avançant.

Per tant, d'alguna manera, el Parlament es vol implicar directament en el món de l'educació. Explico aquest programa concret perquè és l'evolució d'un programa en què ja fa temps que es treballa, amb què les escoles visiten el Parlament amb un crèdit pedagògic que a més a més s'ha treballat des de l'Àrea de Serveis Educatius d'aquesta casa, que és la que més ha crescut els últims anys. Aquest programa és penjat a internet i permet tota una sèrie d'avantatges que jo crec que són molt interessants des del punt de vista de la interacció. Així, vincular al màxim aquesta doble relació i anar al gra, que és l'escola, jo crec que és absolutament fonamental.

Per tant, no fem exactament el que dèieu, però sí que, d'alguna manera, una certa semblança hi té, i jo crec que l'evolució del mateix programa ens pot portar una mica a aquest àmbit.

El polític Richard Gunther escrivia fa quinze anys –i de fet fa poques setmanes en unes jornades que van ser molt interessants sobre participació hi vaig fer referència–, ja fa quinze anys, que en línees generals el desinterès polític es trobava estretament vinculat a sentiments d'impotència i de confusió respecte a la política.

És curiós: si comencem el llibre, amb el referèndum de l'Estatut, d'alguna manera no deixa de ser això, en el fons aquest sentiment d'impotència i confusió. I jo sempre dic el mateix: en aquesta casa, la setmana del debat de l'Estatut del 30 de setembre el web del Parlament va tenir més de 6 milions d'entrades. Si això no és interès per la política, què és? Per tant, és evident que els processos van com van i acaben d'una determinada manera, però tenen conseqüències. I, òbviament, en aquest sentit és curiosa la comparança o la reflexió de fa quinze anys.

Per tant, aquesta és, sens dubte, una de les claus de volta per potenciar el valor de la participació, per potenciar això que deia abans: la implicació més participació a què feia referència.

El sistema representatiu, la participació institucional, la que ha de fer de base de la participació, necessita fer canvis, necessita adaptar-se al segle XXI, és absolutament imprescindible.

El model de la Transició –i això ho ha insinuat d’alguna manera en Jordi Sànchez–, que protegia unes determinades elits, que protegia també les cúpules dels partits, no correspon, en absolut, amb les necessitats i les possibilitats dels nostres temps, l’era de la tecnologies de la informació i la comunicació.

Els mateixos partits polítics han de fer els deures, i aquest és un repte pendent i molt difícil. Han de ser capaços d’adaptar les seves estructures al segle XXI, i no solament les seves estructures, sinó també el seu funcionament. No és gens fàcil, però és imprescindible.

Tot plegat, recuperar la transparència i la utilitat de la política, que sigui i que es percebi transparent i útil. Si en l’esfera política institucional aconseguim fer aquest pas, segurament llavors el podrem demanar en altres àmbits, segurament llavors també aconseguirem augmentar l’índex d’I+P, d’implicació i participació, i podrem reforçar no solament la quantitat, sinó sobretot la qualitat, de la participació política, un valor fonamental que ens cal potenciar, tenint sempre present que els valors comuns d’un país són no solament els que donen cohesió, sinó també els que donen impuls col·lectiu.

L’energia que fa moure, que manté en vida, una societat democràtica és la participació política. Per tant, hem de perdre la por a la participació, hem de treballar per millorar-ne la qualitat; hem de treballar, en definitiva, per millorar l’energia política de Catalunya.

Els propers anys, com a país, ens esperen molts reptes, molts més dels que ens puguem imaginar en aquests moments, perquè el món canvia tan de pressa que no el sabem llegir, fins i tot, o el saben llegir uns pocs. Però, justament, aquests canvis ens presenten reptes que hem de ser capaços de donar-hi resposta com a país.

I, d’aquestes respostes, la ciutadania no se’n pot desentendre. Necessitem, per tant, tota l’energia política, necessitem tota la potència d’aquesta energia per fer de Catalunya, en definitiva, un país millor, un país amb més futur.

Moltes gràcies per la seva assistència, i, ho repeteixo, moltes gràcies per l'aportació que s'ha fet, perquè, a part de fer-nos reflexionar, jo penso que ens serà molt útil en actuacions que haurem de fer, que haurem de fer per força, perquè la societat ens les reclamarà.

Moltes gràcies i bona tarda.